

Tourism Business Entrepreneur Innovation Capability on Creative Economy in the North-Eastern of Thailand

Auscharaporn Chalermchit¹ Piyawan Yangkham² Pornwadee Ruksasri³
Kotchanipa Wanichkittikul⁴ and Nava Masaunjik⁵

Received	Reviewed	Revised	Accepted
16/12/2562	25/10/2563	17/11/2563	18/11/2563

Abstract

The purposes of this research were: to test tourism business entrepreneur innovation capability on tourism capability in the North-Eastern of Thailand. Collecting data from 350 tourism business entrepreneurs in the North-Eastern of Thailand and a set of questionnaires were the research tool. Statistics used for data analysis were frequency, mean, standard deviation, multiple correlation analysis, and multiple regression analysis. The results revealed the following findings; tourism business entrepreneur innovation capability consists of innovativeness, autonomy, risk-taking, and proactiveness had a positive influence on tourism capability.

Keywords: Innovation Capability, Creative Economy, Tourism Business Entrepreneur

¹ Associate Professor Dr., Rajabhat Mahasarakham University, E-mail : auscharaporn.jao@gmail.com

² Assistant Professor, Rajabhat Mahasarakham University, E-mail : piyawan_ting@hotmail.com

³ Assistant Professor Dr., Rajabhat Mahasarakham University, E-mail : pornwadeer@gmail.com

⁴ Lecturer Dr., Rajabhat Mahasarakham University, E-mail : kotchanipa.81@gmail.com

⁵ Lecturer Dr., Rajabhat Mahasarakham University, E-mail : navallou@hotmail.com

ความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวบนแนวคิดเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อัจฉรพร เณลิษิต⁶ ปิยะวรรณ ยางคำ⁷ พรวิทย์ รักษาศรี⁸ กชนิภา วานิชิตติกุล⁹ และนาวา มาสวนจิ¹⁰

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทดสอบความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 350 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ด้านความสามารถด้านนวัตกรรม ด้านความอิสระในการดำเนินงาน ด้านการยอมรับความเสี่ยง และด้านความเป็นเชิงรุก มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับศักยภาพการท่องเที่ยวโดยรวม

คำสำคัญ : ความสามารถนวัตกรรม, เศรษฐกิจสร้างสรรค์, ธุรกิจนำเที่ยว

⁶ รองศาสตราจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, E-mail : auscharaporn.jaao@gmail.com

⁷ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, E-mail : piyawan_ting@hotmail.com

⁸ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, E-mail : pornwadeer@gmail.com

⁹ อาจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, E-mail : kotchanipa.81@gmail.com

¹⁰ อาจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, E-mail : navallou@hotmail.com

บทนำ

ประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่ส่งสมานานท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดการแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดนการพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมากรวมถึงประเทศไทยที่มีข้อจำกัดหลายด้านเช่น คุณภาพคนไทยยังต่ำโดยแรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่องขององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ รวมถึงสังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูงที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนาโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัย เป็นต้น ท่ามกลางปัญหาท้าทายหลากหลายที่เป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศในระยะยาวดังกล่าวก็เป็นที่ตระหนักร่วมกันในทุกภาคส่วนว่าการพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วมีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนในระยะยาวได้นั้นประเทศต้องเร่งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ในทุกด้านได้แก่การเพิ่มการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาการพัฒนาวินิจฉัยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ให้เป็นระบบโครงข่ายที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพการพัฒนาทุนมนุษย์นอกจากนั้นประเทศไทยยังจะต้องผลักดันให้การค้าการลงทุนระหว่างประเทศขยายตัวต่อเนื่องและเป็นแรงขับเคลื่อนการพัฒนาที่สำคัญควบคู่ไปกับการส่งเสริมลงทุนและเศรษฐกิจภายในประเทศ ซึ่งประเด็นหลักในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 12 ได้ให้ความสำคัญในการสร้างขีดความสามารถการแข่งขันของธุรกิจบริการและการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพให้เติบโตและสนับสนุนภาคการผลิต เน้นการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนในการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวที่คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศและศักยภาพของพื้นที่รวมทั้งการสร้างมูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมให้ครอบคลุมทุกมิติ และครบวงจรทั้งการผลิต การบริการ และธุรกิจที่เกี่ยวข้องภายใต้กรอบเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศไทย (Sustainable Development Goals) (Office of the National Economic and Social Development Council, 2016)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงเป็นอุตสาหกรรมหลักที่มีบทบาทความสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 จากสถานการณ์การท่องเที่ยวโลก ในปี พ.ศ. 2559 มีอัตราการเจริญเติบโตของนักท่องเที่ยวทั่วโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และตลอดทั้งปีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.6 ทั้งนี้ ภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก มีการเติบโตสูงถึงร้อยละ 5.6 โดยอาเซียนเติบโตเป็นอันดับหนึ่งในภูมิภาคนี้ด้วยอัตราร้อยละ 7.6 ซึ่งมีเพียงทวีปแอฟริกาที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวติดลบ ร้อยละ 3.3 (World Tourism Organization, 2016) เช่นเดียวกับสถานการณ์การท่องเที่ยวของไทยที่ยังคงมี

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาประเทศไทยอย่างต่อเนื่องในช่วงไตรมาสที่ 4 ถือเป็นฤดูกาลการท่องเที่ยว (High Season) คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวประมาณ 7.63 ล้านคน ที่สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 3.93 แสนล้านบาท ทำให้ตลอดทั้งปี พ.ศ. 2559 คาดว่าประเทศไทยจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวรวมทั้งสิ้น 2.51 ล้านล้านบาท สูงกว่าปี พ.ศ. 2558 ที่สร้างรายได้ 2.26 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.93 เป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ 1.64 ล้านล้านบาท และรายได้จากนักท่องเที่ยวภายในประเทศ 0.87 ล้านล้านบาท เมื่อพิจารณาไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2559 รายได้จากการท่องเที่ยวภายในประเทศ 228,050 ล้านบาท แยกตามภูมิภาค อันดับที่ 1 กรุงเทพมหานคร 309,430 ล้านบาท อันดับ 2 ภาคใต้ 169,103 ล้านบาท อันดับที่ 3 ภาคเหนือ 116,767 ล้านบาท อันดับที่ 4 ภาคตะวันออก 93,666 ล้านบาท อันดับที่ 5 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 71,409 ล้านบาท อันดับที่ 6 ภาคตะวันตก 67,002 ล้านบาท และอันดับที่ 7 ภาคกลาง 42,132 ล้านบาท และมีแนวโน้มของการท่องเที่ยวของไทยในปี พ.ศ. 2560 คาดว่ายังคงเติบโตต่อเนื่องตามแนวโน้ม การขยายตัวของการท่องเที่ยวโลกด้วยอัตราการร้อยละ 5 และรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 8 โดยได้รับปัจจัยบวกจากราคาบัตรโดยสารเครื่องบินที่จะยังคงอยู่ในระดับต่ำจากการเพิ่มขึ้นของสายการบินต้นทุนต่ำ ค่าเงินดอลลาร์และยูโรที่มีแนวโน้มแข็งค่าขึ้น การเปิดเส้นทางบินใหม่ของสายการบินต่างๆ การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวยุโรปที่เปลี่ยนเป้าหมายจากแหล่งท่องเที่ยวในตุรกีสู่ไทย รวมทั้งการส่งเสริมตลาดท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวหลายระดับ และการจัดทำรายการส่งเสริมไปยังกลุ่มเป้าหมายจีนและอินเดีย (Ministry of Tourism and Sports, 2016) ดังนั้น อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ การสร้างงานและการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมขนส่งรวมถึงการค้าและการลงทุน ซึ่งในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยได้จัดทำข้อตกลงระหว่างประเทศและพันธมิตรต่างๆ ทำให้มีศักยภาพการแข่งขันก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุนบุคลากรสินค้าและบริการระหว่างภูมิภาคได้อย่างคล่องตัว และเป็นโอกาสให้ประเทศไทยสามารถดำเนินนโยบายการค้าเชิงรุก และการขยายตลาดของนักท่องเที่ยวได้เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการเปิดเสรีของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC) จะช่วยเพิ่มโอกาสในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้แก่ประเทศไทย ขณะเดียวกันก็อาจเกิดผลกระทบต่อไทย หากไม่สามารถเตรียมความพร้อมรองรับการเปิดเสรีที่ดีพอ (Department of Trade Negotiations, 2014) อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังมีปัจจัยพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวที่ครบถ้วนสมบูรณ์ทำให้มีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งมีความพร้อมที่จะรองรับกระแสการท่องเที่ยวที่กำลังเป็นที่ยอดนิยมของนักท่องเที่ยวทั่วโลกในปัจจุบัน ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-Tourism) ที่ประเทศ

ไทยยังคงความสมบูรณ์และหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประกอบไปด้วยป่าไม้และภูเขาที่อุดมสมบูรณ์ ทะเล ชายหาดและเกาะแก่งต่างๆ อีกทั้งยังมีความพร้อมด้านการให้บริการด้านสาธารณสุขที่ทันสมัยเพียบพร้อมไปด้วยเทคโนโลยี และแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งโรงพยาบาลที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับสากลจำนวนมาก ประกอบกับกิจการสปาที่มีชื่อเสียง รวมทั้งองค์ความรู้ ด้านแพทย์แผนตะวันออกและทางเลือก ทำให้ประเทศไทยได้รับความไว้วางใจและเป็นที่นิยมในหมู่นักท่องเที่ยว สำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical Tourism) นอกจากนี้ศิลปะวัฒนธรรมและประเพณีไทยที่งดงามของประเทศไทย ประกอบกับความเป็นกันเองและมีมิตรไมตรีของผู้คน ได้กลายเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของประเทศไทยและส่งเสริมให้การทาดูริซึมด้านบริการของประเทศไทยมีความโดดเด่นมากกว่าประเทศอื่นๆ โดยมีการสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในปี พ.ศ. 2559 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความพึงพอใจโดยรวมร้อยละ 86.6 สูงกว่าปี พ.ศ. 2558 ที่อยู่ในระดับร้อยละ 82.0 โดยกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวนิยมทำในประเทศไทยมากที่สุดในปีคือการรับประทานอาหารไทย ร้อยละ 87.6 รองลงมา คือ การซื้อสินค้าการเที่ยวทะเลการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และการใช้บริการสปาแนวแผนไทยในขณะปี พ.ศ. 2558 นักท่องเที่ยวได้เน้นการเที่ยวทะเลมากที่สุด (Ministry of Tourism and Sports, 2016) ทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประเทศไทยเป็นที่น่าสนใจในการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนทั้งชาวไทยและต่างชาติ อีกทั้งยังก่อให้เกิดการจ้างงาน ซึ่งภาคบริการนับเป็นปัจจัยพื้นฐานในการสนับสนุนภาคอื่นๆ และยังช่วยสร้างรายได้หลักให้กับประเทศ ธุรกิจบริการจึงถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญยิ่งต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเฉพาะสาขาที่เชื่อมโยงกับธุรกิจท่องเที่ยว เช่น ธุรกิจโรงแรม ร้านอาหาร และธุรกิจนำเที่ยว เป็นต้น โดยเฉพาะธุรกิจนำเที่ยวที่มีส่วนสำคัญในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เป็นธุรกิจที่ต้องมีการเชื่อมโยงและบูรณาการร่วมกันกับธุรกิจอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งจำนวนผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวมีจำนวนทั้งสิ้น 11,270 ราย (Ministry of Tourism and Sports, 2016)

ธุรกิจนำเที่ยว (Tourism Business) เป็นธุรกิจหนึ่งในธุรกิจหลักที่มีบทบาทในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทยซึ่งนับว่าเป็นธุรกิจที่มีบทบาทสำคัญยิ่ง กล่าวคือเป็นธุรกิจที่อำนวยความสะดวกสบายในการบริการต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวก่อให้เกิดการลงทุนการจ้างงานและการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นต่างๆรวมถึงการสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศในรูปแบบเงินตราต่างประเทศปีละหลายแสนล้านบาท ซึ่งธุรกิจนำเที่ยวเป็นธุรกิจในภาคบริการที่มีลักษณะเฉพาะของธุรกิจที่แตกต่างไปจากธุรกิจภาคอุตสาหกรรมทั่วไป กล่าวคือการบริการด้านท่องเที่ยวเป็นบริการที่ไม่มีตัวตนจับต้องไม่ได้ ไม่สามารถจัดส่งบริการท่องเที่ยวให้กับลูกค้าได้เหมือนสินค้าทั่วไป ลูกค้าหรือนักท่องเที่ยวต้องเดินทางมารับบริการท่องเที่ยวนั้นด้วยตนเอง ณ แหล่งท่องเที่ยวที่นั้นๆ

อย่างไรก็ตามธุรกิจน่าเที่ยวยังได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลง ประกอบกับมีการแข่งขันที่รุนแรง อุปสงค์หรือความต้องการซื้อบริการท่องเที่ยวขึ้นลงตามฤดูกาล บริการการท่องเที่ยวไม่สามารถเก็บไว้ใช้ได้ องค์ประกอบของการให้บริการด้านการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย มีการดำเนินงานร่วมกันของธุรกิจหลายฝ่ายแต่ยังขาดความเชื่อมโยงและสอดคล้องประสานกันระหว่างหน่วยธุรกิจหรือหน่วยงานต่างๆ ซึ่งต่างมีความเป็นอิสระต่อกัน ทำให้ยากต่อการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการบริการ ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อผลการดำเนินงาน รายได้กำไร และสินทรัพย์ของธุรกิจ ดังนั้น รูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่จะส่งผลการดำเนินงานให้แก่ธุรกิจน่าเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และความยั่งยืนในอนาคตนั้นก็คือ พันธมิตรทางธุรกิจ และการจัดการโซ่อุปทานการท่องเที่ยวในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวซึ่งมีความสำคัญและจำเป็น เพื่อให้การบริหารจัดการในขั้นตอนต่างๆ ของการให้บริการท่องเที่ยว เกิดความต่อเนื่อง เกิดการติดต่อประสานงาน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ รวมทั้งให้คำแนะนำ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมร่วมกัน และการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ เพื่อเสริมศักยภาพขององค์กรทั้งกลุ่ม ซึ่งจะต้องเชื่อมโยงและติดต่อกันตลอดเวลา ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานให้สามารถดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพสูงสุดทั้งในแง่ของการตลาด ต้นทุน เวลา นวัตกรรมบริการ ภาพลักษณ์ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความสำเร็จอย่างยั่งยืนขององค์กร โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ (Boonlert Chittangwattana, 2015)

ดังนั้น การพัฒนาความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจน่าเที่ยวบนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ จึงเป็นแนวทางที่จะช่วยพัฒนาและสร้างความสามารถของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย ซึ่งเป็นการมุ่งเน้นศึกษาไม่เพียงแต่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในองค์กรเท่านั้น แต่ยังพิจารณาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากภายนอกองค์กรอีกด้วย การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานที่จะต้องมีความเป็นพลวัตตามไปด้วย จึงนับว่าเป็นปัจจัยขับเคลื่อนที่ทำให้ธุรกิจประกอบการเกิดสิ่งใหม่ๆ อันจะนำไปสู่ความแตกต่างเหนือคู่แข่งในอุตสาหกรรมเดียวกัน และรักษาระดับความได้เปรียบทางการแข่งขันเหล่านี้ได้ โดยการศึกษาวิจัยนี้ได้มุ่งเน้นการนำเสนอมิติที่ได้มีการพัฒนาตามแนวคิดของ Lumpkin and Dess (1996) ประกอบไปด้วย 4 มิติ ได้แก่ 1) ความสามารถด้านนวัตกรรม (Innovativeness) 2) ความอิสระในการดำเนินงาน (Autonomy) 3) การยอมรับความเสี่ยง (Risk-Taking) และ 4) ความเป็นเชิงรุก (Proactiveness) มีการศึกษาความสัมพันธ์ท่ามกลางความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจน่าเที่ยวบนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ซึ่งก็คือศักยภาพการท่องเที่ยวนั่นเอง

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นคณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวบนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่ใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของภูมิภาคบนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของทรัพยากรท่องเที่ยวที่โดดเด่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้อย่างไร และสามารถส่งเสริมให้เป็นการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ได้ พร้อมทั้งให้สอดคล้องกับการพัฒนาสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจอย่างสร้างสรรค์ สำหรับการนำแนวคิดทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มาเป็นกลยุทธ์ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น ทำให้สามารถสร้างคุณค่าและศักยภาพการท่องเที่ยวของภูมิภาคและเป็นการเพิ่มสมรรถนะทางการท่องเที่ยวและเกิดประโยชน์ทางการท่องเที่ยว โดยภาพของภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีเสถียรภาพสูงสุด และยังส่งผลต่อการสร้างสรรค์มูลค่าเพิ่มในภาคเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ของประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อทดสอบความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อศักยภาพการท่องเที่ยว

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวบนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1) **ขอบเขตด้านพื้นที่** พื้นที่เป้าหมายในการศึกษาค้างนี้ คือ ธุรกิจนำเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2) **ขอบเขตด้านประชากร**

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด จำนวน 411 แห่ง (The Revenue Department, 2018) คณะผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มประชากรทั้งหมดในการศึกษาค้างนี้ จำนวน 411 แห่ง

3) ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยแบ่งเป็น

3.1) ความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.2) ศักยภาพการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.3) ศึกษาวิเคราะห์ความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวบนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4) ขอบเขตด้านการศึกษา

4.1) การวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อทดสอบความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการเลือกตัวแปรในการวิจัยนี้เกิดจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว และศักยภาพการท่องเที่ยว

4.2) การสังเคราะห์ความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5) ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการวิจัยในช่วงระหว่างขอบเขตของระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถาม เริ่มตั้งแต่เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2561 จนถึง เดือนกันยายน พ.ศ. 2562 เป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 12 เดือน

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวบนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวบนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้มาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามรูปแบบ Likert Scale ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α : Alpha coefficient) ตามวิธีของ Cronbach พบว่า ความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว มีค่าอยู่ระหว่าง 0.805 - 0.879 และศักยภาพการท่องเที่ยว มีค่าอยู่ระหว่าง 0.808 - 0.923

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยสำรวจจำนวนรายชื่อธุรกิจนำเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามจำนวนกลุ่มประชากร จากนั้นนำรายชื่อที่ทำการสำรวจมาทำการเลือกกลุ่มประชากรทั้งหมด เพื่อดำเนินการจัดทำแบบสอบถามมีจำนวน 411 ชุด เท่ากับกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ต่อด้วยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และนำแบบสอบถามที่ได้จากการสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์และลงรหัสเพื่อประมวลผลข้อมูลต่อไป

4) การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) นำเสนอในรูปของค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายลักษณะเบื้องต้นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนสถิติวิเคราะห์ ได้แก่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวอย่างเพื่ออ้างอิงไปยังประชากรที่ศึกษาใช้สถิติ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ผลจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว พบว่า ความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว มีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ด้านความสามารถด้านนวัตกรรม

ด้านความอิสระในการดำเนินงาน ด้านการยอมรับความเสี่ยง ด้านความเป็นเชิงรุก และศักยภาพการท่องเที่ยว มีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจ ด้านความสามารถเข้าถึงได้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการจัดทำโปรแกรมนำเที่ยว ด้านกิจกรรม ด้านการบริการเสริม ด้านความสามารถ ด้านความตระหนัก/จิตสำนึก ด้านความเกี่ยวข้อง/สัมพันธ์ ด้านบุคลากร ด้านการดำเนินการ ด้านที่พัก ด้านทัศนคติ ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงได้นำกรอบแนวคิดนี้มาเก็บข้อมูลเชิงปริมาณตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ ทดสอบความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวภาพรวมและเป็นรายด้าน

ความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านความสามารถด้านนวัตกรรม	3.99	0.80	มาก
2. ด้านความอิสระในการดำเนินงาน	4.12	0.73	มาก
3. ด้านการยอมรับความเสี่ยง	3.97	0.77	มาก
5. ด้านความเป็นเชิงรุก	4.02	0.76	มาก
ภาพรวม	4.03	0.77	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.03 โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความอิสระในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย 4.12 ด้านความเป็นเชิงรุก มีค่าเฉลี่ย 4.02 ด้านความสามารถด้านนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.99 ด้านการยอมรับความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ย 3.97 และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบตัวแปรพบว่า อยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบตัวแปร

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของศักยภาพการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ศักยภาพการท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจ	4.01	0.76	มาก
2. ด้านความสามารถเข้าถึงได้	3.92	0.78	มาก
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	4.05	0.75	มาก
4. ด้านการจัดทำโปรแกรมนำเที่ยว	4.19	0.77	มาก
5. ด้านกิจกรรม	4.09	0.78	มาก
6. ด้านการบริการเสริม	3.92	0.81	มาก
7. ด้านความสามารถ	4.07	0.78	มาก
8. ด้านความตระหนัก/จิตสำนึก	4.03	0.80	มาก
9. ด้านความเกี่ยวข้อง/สัมพันธ์	4.11	0.76	มาก
10. ด้านบุคลากร	4.14	0.78	มาก

ศักยภาพการท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
11. ด้านการดำเนินการ	3.95	0.79	มาก
12. ด้านที่พัก	3.97	0.77	มาก
13. ด้านทัศนคติ	4.06	0.79	มาก
ภาพรวม	4.04	0.78	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีศักยภาพการท่องเที่ยวภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04 โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดทำโปรแกรมนำเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 4.19 ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ย 4.14 ด้านความเกี่ยวข้อง/สัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ย 4.11 ด้านกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 4.09 ด้านความสามารถ มีค่าเฉลี่ย 4.07 ด้านทัศนคติ มีค่าเฉลี่ย 4.06 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ย 4.05 ด้านความตระหนัก/จิตสำนึก มีค่าเฉลี่ย 4.03 ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจ มีค่าเฉลี่ย 4.01 ด้านที่พัก มีค่าเฉลี่ย 3.97 ด้านการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย 3.95 ด้านการบริการเสริม และด้านความสามารถเข้าถึงได้ มีค่าเฉลี่ย 3.92 และเมื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบตัวแปรพบว่า อยู่ในระดับมากทุกตัวบ่งชี้

การทดสอบสมมติฐานตามแบบจำลองการวิเคราะห์ความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อศักยภาพการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสามารถวัดได้จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ได้ดังนี้

1) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว (SXX) ประกอบด้วย ด้านความสามารถด้านนวัตกรรม (SX1) ด้านความอิสระในการดำเนินงาน (SX2) ด้านการยอมรับความเสี่ยง (SX3) และด้านความเป็นเชิงรุก (SX4) และศักยภาพการท่องเที่ยว (SYY) โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

การทดสอบสมมติฐานแบบจำลองการวิเคราะห์ที่ 1

$$SYY = a + \beta_1 SX1 + \beta_2 SX2 + \beta_3 SX3 + \beta_4 SX4$$

ผลการทดสอบสมมติฐานตามแบบจำลองการวิเคราะห์ที่ 1 ในการวิเคราะห์ความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจ
นำเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวแปร	SX1	SX2	SX3	SX4	SY	Tolerance	VIF
SX1	1.000	0.484*	0.446*	0.246*	0.628*	0.697	1.435
SX2		1.000	0.439*	0.313*	0.686*	0.686	1.457
SX3			1.000	0.362*	0.564*	0.693	1.443
SX4				1.000	0.386*	0.838	1.193
SY					1.000		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปร จึงได้มีการวิเคราะห์ค่า Tolerance อยู่ระหว่าง 0.686 - 0.838 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ต้องมากกว่า 0.1 ส่วนค่า VIF มีค่าระหว่าง 1.193 - 1.457 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าทุกตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity (Black, 2006) ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยว พบว่า ด้านความสามารถด้านนวัตกรรม (SX1) มีค่า $r = 0.628$ ด้านความอิสระในการดำเนินงาน (SX2) มีค่า $r = 0.686$ ด้านการยอมรับความเสี่ยง (SX3) มีค่า $r = 0.564$ และด้านความเป็นเชิงรุก (SX4) มีค่า $r = 0.386$ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพการท่องเที่ยว (SY) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ค่าสถิติที่ได้จากการค้นหาตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน

Model	R	R ²	R ² _{adj}	SE _{est}	F
1	0.686 ^a	0.471	0.470	0.224	310.126*
2	0.765 ^b	0.586	0.583	0.199	95.818*
3	0.791 ^c	0.626	0.623	0.189	37.258*
4	0.797 ^d	0.635	0.631	0.187	8.906*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Model 1 Predictors: (Constant), SX2

Model 2 Predictors: (Constant), SX2, SX1

Model 3 Predictors: (Constant), SX2, SX1, SX3

Model 4 Predictors: (Constant), SX2, SX1, SX3, SX4

จากตารางที่ 4 พบว่า การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน เพื่อพยากรณ์ตัวแปรความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเกี่ยวกับ ด้านความสามารถด้านนวัตกรรม (SX1) ด้านความอิสระในการดำเนินงาน (SX2) ด้านการยอมรับความเสี่ยง (SX3) และด้านความเป็นเชิงรุก (SX4) กับศักยภาพการท่องเที่ยว (SY) สามารถอธิบายได้ดังนี้

รูปแบบที่ 1 เมื่อนำตัวแปรอิสระที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากที่สุด ได้แก่ ด้านความอิสระในการดำเนินงาน (SX2) แล้วนำมาวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน พบว่า สามารถอธิบายความแปรปรวนต่อตัวแปรตามศักยภาพการท่องเที่ยว (SY) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ เท่ากับ 0.471 ($R^2 = 0.471$, $p < .05$) แสดงว่าตัวแปรอิสระ ด้านความอิสระในการดำเนินงาน (SX2) สามารถพยากรณ์อิทธิพลที่มีต่อตัวแปรตามศักยภาพการท่องเที่ยว (SY) ได้ร้อยละ 47.10

รูปแบบที่ 2 เมื่อนำตัวแปรอิสระที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากที่สุด ได้แก่ ด้านความอิสระในการดำเนินงาน (SX2) และด้านความสามารถด้านนวัตกรรม (SX1) แล้วนำมาวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน พบว่า สามารถอธิบายความแปรปรวนต่อตัวแปรตามศักยภาพการท่องเที่ยว (SY) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ เท่ากับ 0.586 ($R^2 = 0.586$, $p < .05$) แสดงว่าตัวแปรอิสระ ด้านความอิสระในการ

ดำเนินงาน (SX2) และด้านความสามารถด้านนวัตกรรม (SX1) สามารถพยากรณ์อิทธิพลที่มีต่อตัวแปรตามศักยภาพการท่องเที่ยว (SY) ได้ร้อยละ 58.60

รูปแบบที่ 3 เมื่อนำตัวแปรอิสระที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากที่สุด ได้แก่ ด้านความอิสระในการดำเนินงาน (SX2) ด้านความสามารถด้านนวัตกรรม (SX1) และด้านการยอมรับความเสี่ยง (SX3) แล้วนำมาวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน พบว่า สามารถอธิบายความแปรปรวนต่อตัวแปรตามศักยภาพการท่องเที่ยว (SY) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ เท่ากับ 0.626 ($R^2 = 0.626$, $p < .05$) แสดงว่าตัวแปรอิสระ ด้านความอิสระในการดำเนินงาน (SX2) ด้านความสามารถด้านนวัตกรรม (SX1) และด้านการยอมรับความเสี่ยง (SX3) สามารถพยากรณ์อิทธิพลที่มีต่อตัวแปรตามศักยภาพการท่องเที่ยว (SY) ได้ร้อยละ 62.60

รูปแบบที่ 4 เมื่อนำตัวแปรอิสระที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากที่สุด ได้แก่ ด้านความอิสระในการดำเนินงาน (SX2) ด้านความสามารถด้านนวัตกรรม (SX1) ด้านการยอมรับความเสี่ยง (SX3) และด้านความเป็นเชิงรุก (SX4) แล้วนำมาวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน พบว่า สามารถอธิบายความแปรปรวนต่อตัวแปรตามศักยภาพการท่องเที่ยว (SY) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ เท่ากับ 0.635 ($R^2 = 0.635$, $p < .05$) แสดงว่าตัวแปรอิสระ ด้านความอิสระในการดำเนินงาน (SX2) ด้านความสามารถด้านนวัตกรรม (SX1) ด้านการยอมรับความเสี่ยง (SX3) และด้านความเป็นเชิงรุก (SX4) สามารถพยากรณ์อิทธิพลที่มีต่อตัวแปรตามศักยภาพการท่องเที่ยว (SY) ได้ร้อยละ 63.50

ตารางที่ 5 ค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์ความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเทียบกับศักยภาพการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน

Predictors	Unstandardized (b)	S.E.	Standardized Beta (β)	t-value	Partial
(Constant)	1.308	0.117		11.160*	
SX2	0.261	0.025	0.413	10.517*	0.493
SX1	0.206	0.026	0.311	7.976*	0.395
SX3	0.145	0.028	0.206	5.269*	0.273
SX4	0.065	0.022	0.106	2.984*	0.159
N = 350, R = 0.797 R ² = 0.635, Adjusted R ² = 0.631, SE _{est} = 0.187, F = 8.906*					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอนของตัวแปรพยากรณ์ พบว่า ตัวแปรอิสระ ด้านความอิสระในการดำเนินงาน (SX2) ด้านความสามารถด้านนวัตกรรม (SX1) ด้านการยอมรับความเสี่ยง (SX3) และด้านความเป็นเชิงรุก (SX4) สามารถพยากรณ์อิทธิพลที่มีต่อตัวแปรตาม ศักยภาพการท่องเที่ยว (SY) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 0.261, 0.206, 0.145, และ 0.065 ตามลำดับ ตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.413, 0.311, 0.206, และ 0.106 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.797 มีค่าอำนาจในการพยากรณ์ (R²) เท่ากับ 0.635 และมีอำนาจในการพยากรณ์ได้ ร้อยละ 63.50 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (SE_{est}) เท่ากับ 0.187 และมีค่าคงที่ของสมการในรูปคะแนนดิบ (a) เท่ากับ 1.308

การสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อตัวแปรตาม ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณพบว่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) หรือสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) ส่งผลต่อตัวแปรเกณฑ์ในทางบวกมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) จึงสามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.308 + 0.261SX2 + 0.206SX1 + 0.145SX3 + 0.065SX4$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.413SX2 + 0.311SX1 + 0.206SX3 + 0.106SX4$$

อภิปรายผล

ในส่วนนี้ คณะผู้วิจัยจะอภิปรายผลตามสมมติฐานในการวิจัย และลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปร ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

สมมติฐานในการวิจัย : ความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อศักยภาพการท่องเที่ยว

ผลการวิจัยนี้ พบว่า ความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกเชิงบวกต่อศักยภาพการท่องเที่ยวของธุรกิจนำเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมติฐาน อธิบายได้ว่า ความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความสามารถด้านนวัตกรรม ด้านความอิสระในการดำเนินงาน ด้านการยอมรับความเสี่ยง และด้านความเป็นเชิงรุก มีผลต่อศักยภาพการท่องเที่ยว

ผลการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ Paimanee Kaewsanga and Nisachol Chamnongsri (2012) ได้ศึกษาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ : ทางเลือกใหม่ของการท่องเที่ยวไทย พบว่า ปัจจุบันพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวได้เปลี่ยนแปลงไป นักท่องเที่ยวต้องการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว จึงเกิดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว ประเทศไทยมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์จึงมีโอกาที่จะพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ยังถือว่าเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย ทั้งผู้ประกอบการธุรกิจด้านการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ แต่เมื่อวิเคราะห์ศักยภาพของประเทศไทยด้านองค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยวตามกรอบแนวคิดของการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ พบว่า ประเทศไทยมีปัจจัยสนับสนุนหลายประการในการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวไปสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งการศึกษาเพื่อสร้างองค์ความรู้จะช่วยให้การจัดการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่นี้มีแบบแผนที่ชัดเจน และเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง สร้างรายได้ให้กับประเทศ และนำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และ Winita Panich (2014) ได้ศึกษากลยุทธ์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของจังหวัดสกลนคร พบว่า นักท่องเที่ยวให้คุณค่ากับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในองค์ประกอบด้านการมีผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่สวยงามและสร้างสรรค์ ด้านความสามารถต้อนรับนักท่องเที่ยว และมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่โดดเด่น ในส่วนของรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในด้านการมีส่วน

ร่วมในการเรียนรู้งานทักษะฝีมือและประเพณีในท้องถิ่น ด้านความสะดวกสบายในการเที่ยวชมรอบเมืองโดยมีรถราง รถสามล้อปั่น รถจักรยาน พร้อมมีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำชม และสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนให้กับคนท้องถิ่นรูปแบบเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแต่ละแห่งที่สามารถเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน รวมทั้งอาหารพื้นเมืองที่สามารถแปรรูปได้หลากหลายบรรจุภัณฑ์ นอกจากนี้ ในด้านศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์นั้น นักท่องเที่ยวเห็นว่าจังหวัดสกลนครมีสินค้าที่ระลึกที่สวยงามและมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวสามารถสร้างภาพลักษณ์ให้น่าจดจำ นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอย่างเต็มที่ สามารถชูภาพลักษณ์จังหวัดสกลนครได้อย่างชัดเจน และมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมประเพณี โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานที่เป็นเอกลักษณ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

1.1 ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญกับความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวบนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ที่สามารถทำให้องค์กรเกิดผลกำไรดำเนินงานที่ดีและมีประสิทธิภาพ

1.2 ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญกับศักยภาพการท่องเที่ยวที่สามารถสร้างความสามารถในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางนโยบายเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศต่อไป โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวบนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ข้อเสนอแนะในเชิงวิชาการ

หน่วยงานทางการศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว บริหารธุรกิจ และการจัดการ เป็นต้น เพื่อให้เห็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน ต้องอาศัยปัจจัยความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวบนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์

4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษผลกระทบและความสัมพันธ์ด้านอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อความสามารถนวัตกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว เช่น ความสำเร็จในการแข่งขัน ความสำเร็จขององค์กร หรือความยั่งยืน เป็นต้น เพื่อสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปประยุกต์ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ควรใช้กลุ่มตัวอย่างอื่นนอกจากธุรกิจนำเที่ยว เช่น อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ และธุรกิจส่งออกอื่นๆ เป็นต้น ซึ่งถือเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ ทุนในการดำเนินงานมาก ผู้บริหารจะให้ความสำคัญในการวางแผนกลยุทธ์การตลาดอย่างมืออาชีพ เพื่อใช้เป็นข้อมูลและความคิดเห็นที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

References

- Black, K. (2006). *Business statistics for contemporary decision making*. 4thed. New York: John Wiley and Sons.
- Boonlert Chittangwattana. (2015). *Tour business*. Bangkok: Thammasat University Book Center. [in Thai].
- Department of Trade Negotiations. (2014). *ASEAN Economic Community*. [Online] <http://www.dtn.go.th>. 12 December 2015 [in Thai].
- Lumpkin, G. T., and Dess, G. G. (1996). "Clarifying the entrepreneurial orientation construct and linking it to performance" *Academy of Management Review*, 21(1): 135-172.
- Ministry of Tourism and Sports. (2016). *Tourism Economic Report No. 6*. Bangkok: Excellence Business Management. [in Thai].
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2016). *Economic and Social Development Plan 12th (2017-2021)*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Council. [in Thai].
- Paimanee Kaewsanga and Nisachol Chamnongsri. (2012). "Creative Tourism: A New Choice of Thai Tourism" *Suranaree J. Soc. Sci.* 6 (1): 91-109. [in Thai].
- The Revenue Department. (2018). *List of tour business operators and guides*. [Online] <https://www.rd.go.th/publish/44131.0.html>. [30 May 2018]. [in Thai].
- Winita Panich. (2014). *Cultural Tourism Management Strategy Based on Creative Economy of Sakon Nakhon Province*. Khon Kaen: Khon Kaen University. [in Thai].
- World Tourism Organization. (2016). *UNWTO Tourism Highlights*. Spain: World Tourism Organization publication.